

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

רב סמל פנחס נחמיאס ז"ל

שרת בחיל רגלים

נפטר

בתאריך י"ד בחשוון תשל"ו, 19/10/1975

נקבר בבית העלמין בגבעת שאול

אזור: ב שורה: 5 קבר: 1

משה' אברהם בן יצחק
היה אבן חן

ב"ה

עיה"ק ירושלים, אור ליום ד', י"ז במרחשון תשל"ו (22.10.75)

דברי הספד על ידידי ורעי, שנפטר בטרם עת, בעודו צעיר
במלוא אוניו, בגיל שלושים ושבע, אחרי יסורים קשים וסבל רב;
פנחס נחמיאס (פניה) החביב, האהוב והמכובד על כל יודעיו
ומכריו.

הורים שכולים, רעיה נאמנה, ילדים יקרים, אחיות, גיסים,
המשפחה המכובדת, חבריו ומכריו. פניה הלך מאיתנו בעודו צעיר.
קשה עלינו פרידתו עד מאד. נקטף הפרח, נעקר העץ, נשבר העמוד
עליו עמד בית המשפחה. אבד היהלום הזוהר בכתר של מעשים טובים,
חשכו המאורות בצהרי היום, חרב המקדש.

מה פירוש חרב המקדש?

חכמינו זכרונם לברכה אמרו במסכת סוטה, דף י"ז עמוד ב'
"דרש ר' עקיבא: איש ואשה, זכו שכינה (שרויה) ביניהם". אם בעל
ואשה הצליחו בנשואיהם והם חיים בשלום ובהרמוניה, גם הקב"ה כביכול
בכבודו ובעצמו בא לגור בביתם. בית שהקב"ה שוכן בו הוא בית מקדש
כמאמר הפסוק "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם". (שמות כ"ה ח'). בבית
זה ודאי שכנה השכינה ועדיין ממשיכה לשכון בה כי גם פניה היקר והאהוב
עדיין נמצא בבית הזה ששיפץ ובנה במו ידיו.

במדרש (פתיחה באיכה רבתי) מסופר: "משהייתה שכינה יוצאת
מבית המקדש, היתה חוזרת ומגפפת ומנשקת בכתלי בית המקדש ובעמודי
בית המקדש ובוכה ואומרת: הוי שלום, בית יקרי! הוי שלום, בית
מלכותי! הוי שלום בית מקדשי! הוי שלום, מעכשיו הוי שלום!" כך
היה עם פניה ז"ל. ביתו ומשפחתו היו מקדשו ומלכותו וכשנפרד מהם

והוא הרי ידע שהוא נפרד מהם, גם הוא היה חוזר ומגפף ומנשק את כתלי מקדשו ואומר: היה שלום, בית מקדשי! היה שלום, בית מלכותי! היה שלום בית יקרי! היה שלום, מעכשיו היה שלום.

גם בזמן הזה, בשעה של ירידה במוסר הצבורי והפרטי, ואולי במיוחד בזמן הזה, מתבלטים האנשים הגדולים, המיוחדים, הגבוהים משכמם ומעלה, בעלי שאר הרוח, מאירים כאבוקות בחושך הכבד השורר על פני כל הארץ. פניה היה אחד מאלה. היתה לי הזכות להכיר מקרוב שנים רבות את הרבי הקדוש, רבי אריה לוי, זכרוננו לברכה, את הלוחמים הגדולים שנפלו במלחמה, וייבדלו לחיים ארוכים, אלה שעודם בחיים. פניה שייך לסוג הזה של אנשים, למשפחה הזו של גדולי המחשבה שהתלמוד קורא להם: "נקיי הדעה שבירושלים".

קוים אחדים לדמותו.

פניה היה יכול להצליח מאד בקריירה של איש ציבור. הוא היה חכם, פקח, מכיר את נפש האדם ויודע להתהלך עם הבריות, כגדול כקטן. אלא, פניה לא אהב את התככים הכרוכים בפוליטיקה, את הדריכה על רגלי אחרים, את אכילת איש את בשר רעהו. הוא בחל בזה ובז לאלה החיים את החיים האלו. הוא בחר לבנות לו את מלכותו שלו, את ביתו, את מפעלו. בעשר אצבעותיו ממש מכלום. ולמרות שהצליח יותר משהצליחו חבריו, בני גילו, לא גילה בדיבורו או בהתנהגותו, שהוא רואה את עצמו יותר מוצלח, יותר מוכשר. להיפך, תמיד היה אומר על הצלחה כלכלית: "זה כלום!" ומחיך בביטול. גם כשסיפר לי על פגישותיו עם רבי כלכלה, אנשים העומדים בראש סולם ההצלחה החברתית, שמר להם את אותו חיוך הביטול. היה ברור מאד מתוך דבריו שהצלחה כלכלית אינה חשובה בעיניו במיוחד. בודאי שאינה מבדילה לטובה את האדם שהצליח בה מיותר האנשים שלא הצליחו.

מה שפניה העריך - הוא יושר ועבודה. למרות שפניה הכיר הרבה אנשים בכל שטחי החיים, הוא דבר בהערכה, כמעט בהערצה, על תימני אחד, אדם זר לו לחלוטין, שהתיישב אחרי מלחמת השחרור במסגד שליד ביתו ברחוב ישעיהו. התימני ואשתו שיפצו והפכו מרתף מלא עפר ואבנים לארמון מלכים אך ורק בכח יגיעתם ועבודתם המפרכת. פניה היה מספר בהתפעלות על הגינה ששתל התימני ליד "ביתו". איך היה התימני עובד בגינתו בערב, אחרי שבא מעבודתו ובלילה מאוחר. "כל מה שאתה רוצה היה בגינה הזו" והיה מפליג בתאור הבית והגינה. אף פעם לא הפליג בתיאור מכונה או מקום, כמו על ביתו וגינתו של התימני הזה. והיה מסיים: "כל מה שהיה לתימני זכה בו רק בכח עבודתו ושקדנותו, לא פוליטיקה ולא מסחרה". דרך אגב סיפר שעזר לתימני להשיג גאז וחשמל כי החברות הללו לא רצו לספק לו בגלל המקום שגר בו. כל זאת שכר פניה לספר 25 שנה אחרי שזה קרה, בזמן שהיה לו מפעל עם פועלים שהעסיקו אותו יומם ולילה.

את האמא שלו העריך פנחס יותר מכל אדם אחר בעולם. ומאותה סיבה שהזכרתי. כשדיבר על אמא שלו אפשר היה להרגיש שהוא מדבר על דבר קדוש. כדרכו לא הרבה לדבר, אבל מהמעט שאמר אפשר היה להרגיש, ממש לחוש, את העריצתו את אמו. "יש לך מושג מה זה לגדל משפחה במקום קטן כמו שהיה לנו בבליזיוס. ובאמצעים שהיו לנו. ביסול, כביסה, הלבשה, הנעלה, טיפול בילדים בזמנים "כתיקונם" ובעת מחלה של הילדים, הכל לבד, הכל על כתפיה של אשה אחת. אי אפשר להסביר, אין מלים, מי שלא חי את החיים האלה בעצמו לא יבין את העמל, את העבודה המפרכת, האינסופית, יומם ולילה, במשך שנים רבות ארוכות". אחרי שאמר מה שאמר היה פניה שותק זמן קצר. כדי לעשות הפסקה בין קודש לחול. כאומר, עד עכשיו דברנו על אמא אחרי ההפסקה נדבר על דברים אחרים.

במדרש על מגילת רות נאמר על הפסוק "וימת אלימלך איש
נעמי" תנא, למדנו, אין איש מת אלא לאשתו שנאמר: "וימת אלימלך
איש נעמי". חז"ל מספרים לנו בדרכם המיוחדת כך: החלל שנשאר
אחרי לכתו של איש לעולמו, אשתו היא המרגישה בו יותר מכל אחד
אחר. אין המפורסמות צריכות ראייה. בני המשפחה וכל ה"משפחה"
הגדולה של מכירי ומוקירי פניה יודעים איך היו חיי המשפחה של
פניה. גם בעודו בריא ועוסק בעבודתו בעמל ובהצלחה ב"ה. ובעיקר
בעת מחלתו האנושה רבת הסבל והיסורים. את הרעיה הנאמנה, שעזבה
את עבודתה כדי להיות על יד פניה, לעזור לו כמה שאפשר. לשם כך
אמצה את כל כוחותיה הגופניים והנפשיים גם יחד. בשקט, בסבלנות
ללא לאות, יומם ולילה. עד שהכריעה אותו המחלה הנוראה.

כשם שאין בידינו לנחם את האמא כך אין לנו במה לנחם את
שילה. חז"ל תקנו לנו את התפילות וגם את כל מה שיש לנו לומר
בכל המקרים הבאים על האדם במשך ימי חייו, בעת שמחה ולהיפך בעת
אסון חס ושלום. המשפטים שתקנו חכמים לאומרים הם היחידים שמותר
וחייבים לומר. במקרה של אבל, המשפט הוא "בנחמת ציון תנוחמו"
כי האסון הגדול ביותר של יהודי הוא גלות ציון והנחמה הגדולה
ביותר היא שיבת ציון. בתוך התחום הזה נמצאים כל האסונות, ולהיפך
השמחות הפוקדות את האדם הישראלי במשך ימי חייו.

פניה הספיק בימי חייו הקצרים לעשות ולבנות את מה שאנשים
אחרים לא מספיקים במשך שנות חיים כפולות משלו. אפשר לשער בלבד
מה היה פניה מספיק לעשות אם השם היה נותן לו חיים ארוכים יותר.

ראיתי אצל פנחס הרבה מעשים טובים הרבה מעשים גדולים.
שמעתי מפי אחרים וידוע לי ומתחייב מאישיותו של פניה, על
מעשים רבים אחרים שעשה שלא אשמע עליהם עף פעם. שמעתי ממנו
עצמו דברים רבים שהאירו את עיני בדברי חז"ל ובתורה בשעה
שלמדנו יחד את שיעורנו בפרשת השבוע. בטוחני שרובכם, אם
לא כולכם, יודעים עליו יותר ממני. אעפ"כ ברצוני לספר משהו
שפניה עצמו סיפר לי לפני זמן לא רב (בעצם כל מה שפניה סיפר
ועשה היה לפני זמן לא רב). אבל תחילה אקדים ואספר ספור קטן
המסופר בתנ"ך על שאול המלך, המלך הראשון, הצדיק, העצוב ביותר
בישראל.

בספר שמואל א' פרק י"ג פסוק א' כתוב: "בן שנה שאול
במלכו". אמרו חז"ל: "בן שנה, פירוש שהיה נקי מחטא כתינוק
בן שנה".

שאול המלך הצדיק אשר לחם את מלחמות ישראל נמצא במצב
קשה. היה עליו לצאת למלחמה על אויבי ישראל - הפלישתים.
וכנהוג לפני מלחמה היה שואל מאת ה' על ידי האורים והתומים,
איפה ואיך לערוך את המלחמה. גם בפעם הזאת שאל שאול בה"א אבל
שלא כרגיל, הפעם השם לא ענה לו. וכך כתוב בספר שמואל א'
פרק כ"ח פסוק ט"ו: "ויאמר שאול: צר לי מאד ופלישתים נלחמים
בי ואלהים סר מעלי ולא ענני עוד גם ביד הנביאים גם בחלומות".
שאול המלך, בעת מצוקתו, חסר היה את דבר ה' שידריכנו במעשיו.
עד כאן הסיפור המקדים.

פניה סיפר לי, כששכב כבר על ערש דוי, את הסיפור הזה:
בשעה שאבי היה בבית חולים והרופאים אמרו שצריך לנתח את רגלו.
אני לא ידעתי מה לעשות. הייתי במצב של אי וודאות, מצב שקשה
לי לשאתו. במשך זמן מה הייתי אובד עצות. פתאם בא אלי קול
משמים - בדיוק כך אמר - שמעתי קול בפנים, בתוכי, מדבר אלי
ואומר לי כך וכך תעשה. נגשתי אל אבי, הבאתי לו את בגדיו
ואמרתי לו: "התלבש, אבא, אנחנו הולכים הביתה". הוא שאל:
"מי אמר?" עניתי: " הרופא אמר". נגשתי למשרד לשחרר את אבי
מבית החולים. הרופא אמר לי: "אסור לך לעשות זאת, אני מסיר
את אחריותי לחייו של החולה". אמרתי: " בסדר גמור". הוא בקש
ממני לחתום על מסמך המשחרר את בית החולים מאחריותו לחולה,
חתמתי והלכנו הביתה.

פעם נוספת קרה לי אותו דבר, המשיך פניה לספר - כשהיה
צריך לנתח את אחותי ניתוח ראש. שוב הייתי במצב של אי וודאות.
הסתובבתי כאיש חולה - כן לנתח או לא לנתח? את מי אשאל עצה?
פתאם שמעתי את הקול מדבר אלי כך וכך תעשה וכך באמת עשיתי.
נגשתי לרופא ואמרתי לו: "תנתח מיד כמו שאתה רוצה". סדרתי
את הצד הכספי-המנהלי. מיד הכניסו את אחותי לחדר הניתוח. לא
הייתי מתוח. הייתי שקט מאד בעוד שאמי ואחיותי ישבו ובכו. ידעתי
שהכל יעבור בשלום.

אבל עכשיו - היה זה אחרי שפניה כבר סבל זמן רב, כמעט
שנה - הקול לא בא אלי ולא אומר לי מה לעשות. אני מחכה, אני
רוצה שיבוא ויגיד לי מה לעשות אבל הוא לא בא. אלקים לא מדבר
אלי. הוא עזב אותי. ובאומרו זאת בכה בכי קשה. היתה זו הפעם
היחידה שראיתי את פניה בוכה. פניה בכה על חוסר הקשר עם הקול
הפנימי שבתוכו, הקול שבא מהשמים.

וכמו אצל שאול המלך גם אצל פניה, חוסר דבר ה' בשר את
הסוף המתקרב.

מכל מה שראיתי ושמעתי אצל פניה, הסיפור הזה - בעיני -
החשוב מכולם והמלמד יותר מאשר כל סיפור אחר מה ומי היה האיש
שהיתה לנו הזכות להכיר.

לא ייאמן, שבזמן הזה, בימינו, בינינו, חי אדם נעלה כזה.
יהי רצון שזכות מעשיו הטובים, הרבים, תעמוד למשפחתו הוריו
הכואבים, רעיתו ובעיקר ילדיו היקרים לבריאות להצלחה לחיים
ארוכים וטובים. אמן.

יהי זכרו ברוך ויגון שמו לעד.

יעקב בלומנטל
כתב לכבוד המנוח

פ ל נ י ה - הבלתי נשכח

הוא לא מת במלחמה
הוא לא נפל בקרב.
הוא לא גוע צרוב חמה
במדבר לזהט, מוכה שרב.

הוא נפטר במיטתו
בתוך בית מוקף וורדים.
לידו עמדה - אשתו
ובחדר סמוך - הילדים.

פיניה נפל קרבן
ללבו הגדול - הרגיש.
את הקרב עם השטן
הפסיד פיניה - האיש.

בעיניו - הרחיק ראות
הרגיש - שאחרים לא הרגישו
זרון אדם - עוולות
כוחותיו - התישו.

פרנסי העם - ריאותיו
מחמצן הוריקו.
מנהיגי הדור - חלומותיו
ושאיפותיו - החניקו.

כך גוע מוכה שרב
בתוך ישוב הומה אדם.
נצרב, נצלה, בער, נשרף
טובל במים בלב הים.

פיניה לא היה סתם
פיניה היה מיוחד במינו.
פיניה שלנו - היה אדם
מהסוג - שהיום כבר אינו.

הוא נשם אויר פסגות
הוא היה רב חובל.
הוא בים השיט ספינות
הוא את הענינים "גלגל".

הוא לא טיפס לראשי צוקים
הוא מעליהם - פסע.
הוא התהלך עם אלוהים
בכל מה שהוא עשה.

פיניה היה זהב
כסלעי ירושלים - סביב.
חיוו שלו, היו סתיו
בשבילנו הוא היה - אביב.

פיניה אהב את האדם
פיניה - לכולם היה כמו אח.
פיניה "ישב בתוך העם"
פיניה שלנו - הבלתי נשכח.

לזכרו של פנחס נחמיאס ז"ל
היקר באדם. נפטר - י"ד חשוון תשל"ו.
כתב יעקב בלומנטל
תמוז תשל"ו, ירושלים.

קול תקיעת חצוצרה דהדד בין ההרים והתגלגל מחוף אילת לעבר הרי עקבה השכנה. שורת זאטוטים ניצבה בדום, מיושרת לימין, ליד התורן שעליו התנופף דגל ישראל. בן ה-8 עומד ראשון והאחרונה ניצבת בת השנתיים שבקושי עומת הכן על רגליה. המחצצר תקע באון, ואחד הילדים הוריד את הדגל. מסביב התקבצו עשרות קייטנים שהגיוחו מאוהליהם לחזות בחזיון הנפרץ. לאחר הורדת הדגל, כינס אותם המחצצר במעגל ופתח עימם בהורה סוערת. הקייטנים של חוף אילת מחאו כפיים והשמחה היתה גדולה. כזה היה פיני, כי הוא ולא אחר היה זה אשר אירגן את הילדים, ערך להם מסדר, חיצצר בחצוצרה ויצא עימם במחול. כגבר רחב כתפיים ובעל שרירים מסורגים, היה מעורר תמיד תמיהה במראהו הגברי והמחוספס, בצחוקו הרועם והמתגלגל ותרועות השמחה שלו - לעומת הרוך והעדנה ששפכו ממנו כאשר השתעשע עם הילדים, יהיו אלה בניו שלו או ילדי זרים. מתמיד קנאתי באורך הרוח המקנן בו בכמויות כלתי נידלות, במגעיו עם ילדים.

כשהיינו מבלים ימים ארוכים בקמפינג על חוף אילת, או בחוף נוה ים ומכמורת ואחד הילדים היה פורץ לפתע בזעקות כאב ובבכי קורע אזניים בעת שמעד והשתטח אפיים ארצה, היו ההורים אובדי העצות מבסים להרגיע את פרי בטנם, לפתע הגיע פיני, נטל בידיו את הזאטוט המיללל, באצבעו הורה כלפי השמים והתחיל: "איפה האוירון, איפה האוירון?" הצרחן הקטן פער פיו בתמהון, הרים עיניו כלפי השמים מחפש את האוירון הנעלם. כהרף עין הפסיק הצרחן את בכיו, ורק הדמעות שנותרו על לחיו העידו על הבכי שנאלם לפתע. כשגילינו את תרופת הפלא של פיני, ניסינו אף אנו את כוחנו - במקרים דומים - בשיטת "איפה האוירון?" אולם, ראה זה פלא! השיטה לא צלחה בידינו.

כך שמאותו יום ואילך, במקרי בכי קורע לבבות, תמיד היה פיני, בעזרת תרופת הפלא שלו, פותר את הבעיות. לא פעם היה מתחשק לי לבעוט אנושות בעכוזו של בני או בתי שהחלו להציק לי. לפיני היה הכשרון מבעוד מועד לעצור בי ממעשה זה ובמילות כבושין להפסיק את הנדנוד.

אולם יחד עם זאת, כשהיה מי מאתנו, הגברים, ניצב ליד הברז בקמפינג, להדחת כלים, היה פיני ניצב בצד ובעיניו מעין לגלוג על הגבר העושה מעשה נשים. אך אנו בלבנו סלחנו לו, כי ידענו כי אין כמוהו "יידשע ממה", כשהוא משמש כגננת לילדים המזיקים לנו. הוא המציא עשרות משחקים שונים ומשונים, כשדמותו הגבוהה ניצבת בתווך והזאטוטים עיניהם קרועות בנפלאותיו. לפתע, היה פותח בריצה קלה וכל הטפיליה אחריו בקריאות גיל וחדווה. כזה היה פיני, רחב גרם ומחוספס אבל עם נשמה של גננת מעולה.

כשירד הערב ואנו כל עוד רוחנו בנו הצלחנו להרדים את הילדים, והתפננו גם לעצמנו, שוב היה זה פיני שדאג למדורה, והתחיל בשירה - אמנם עם קצת זיופים - אך כולנו הצטרפנו אליו בכל הלב. היה זה הוא אשר ניווט את אותם ערבים בלילות מכוכבים בהם גלגלנו בספורי מעשיות. כשהחלה המדורה לדעוך ואנו עברנו לפטפוטים ולדברי הבאי, היה פיני מגלה כושר קליטה מיוחד במינו. היתה לו יכולת לשוחח עמי שיחה שחיבה מאמץ אינטלקטואלי ובו זמנית היו אזניו כרויות גם לשיחות שהתנהלו מסביב בנושאים לגמרי אחרים. ובעיקר, היו אזניו "נעולות" על שיחותיהן של הנשים, והוא לא הפסיד אף "צימוק".

ובאשר לנשים, היו עיניו תמיד סקרניות וחקרניות. מלא
טמפרמנט, היה מתבונן בבנות המין השני הצועדות על החוף חשופות
גוו. תמיד היה משתף אותנו, הגברים, ואף את הנשים, בתגובות
מלאות הומור על שראו עיניו. היינו מסתופפים סביבו ונהנים אף
אנו ממראה עינינו - אולם מבעד למסננת האישית שלו. פיני היה
איש שיחה מיוחד במינו. הוא היה מאזין קשוב ודרוך לכל מוצא
שפתיך וגילה מעורבות רבה בכל הנאמר לו. לכן שמש כאבן שואבת
לאנשים רבים וביניהם זרים, שהיו שוטחים בפניו את מצוקותיהם.
היתה לו מין תכונה של כומר וידוי, שהיית פותח בפניו את סגור
לבך. לאחר שהיה מאזין היטב ושוקל, היה גם נותן לא פעם עיצה
נבונה שסייעה לך להתגבר על בעייה אישית מציקה.

בגלל שמצוייד היה בתכונות אלה ואהב להאזין לתלאותיהם
של אנשים, הצטבר אצלו נסיון חיים רב משלו ומשל אחרים, שבו
היה נעזר כדי לפתור בעיותיהם של המשיחים עימו.

שלא יווצר, חלילה, הרושם שהיה טלית שכולה תכלת. אם
כזה היה - הרי שלא היה אנושי. גם בו היו חסרונות, היה מתעקש
לעיתים ועומד על דעתו ללא יכולת להזיזו, גם אם הבאת בפניו
אותות ומופתים לחיזוק דעתך, המנוגדת לזו שלו.

הוא היה למעשה הדבק המלכד של החבורה שלנו. הוא שדחף
לערוך מסיבות ביום העצמאות והוא שהניע אותנו לצאת מדי פעם
לפיקניק. ליבו היה גם בהכנות מרובות, והכנת רשימות למיניהן
לפני יציאה לבילוי משותף כל שהוא. חביב היה עליו המשפט "כל
תכנית היא בסיס לשינויים" ולכן נמנע מלהצמד לדוגמאות או

לתכניות "ייקיות" מדי לטעמו. לא פעם הוכחה גישתו זו כצודקת ביותר בגלל "כוחות עליונים" שהפריעו לעיתים מלבצע את תכניותינו. אך היה לו כושר אילתור ותושיה אשר באמצעותם הוציא לא פעם את ה"עגלה מן הבוקץ" ללא צורך בתכניות ערוכות מראש.

אם לומר את האמת, תכונות אלה שכה הורגלנו אליהן, כמעט ולא חשנו בהן, כמו שאין אדם מבחין בחיוניותו של אבר מסויים אלא רק לאחר שאבר זה אינו מתפקד כראוי. ואכן, לאחר הסתלקותו כאילו ונעלם כהרף עין הדבק אשר איחד את כולנו. יותר לא נערכו מסיבות כדבעי וכיד המלך כשקולו הרועם מתגבר על כולנו. כשיצאנו במחול, היה זה מעין חיקוי עלוב למחולות הסוערים בהם דלגנו כתיישים כשפיני הוא המוביל. לא פעם, בהתלבטויות אישיות מסויימות, ניסינו למצוא את הפתרון דרך כלי הניתוח האנליטיים של פיני, אולם כמובן שללא הצלחה. לא פעם אנו את עצמנו שואלים, כיצד היה פיני נוהג בנדון? מה הוא היה עושה במקומנו? אולם ללא מענה...

כשם שהיה פיני מעורב בצורה מלאה בכל הקורות את ידידיו ורעיו, כן היה בעל רמה גבוהה במיוחד של איכפתיות לגבי המתרחש במדינה, הן מבחינה כלכלית וחברתית והן מבחינה פוליטית וצבאית. ויכוחים סוערים, עד השעות הקטנות של הלילה, על ענינים העומדים ברזמו של עולם התנהלו עימו, כשהוא מתבצר בעמדותיו החפורות היטב מבלי יכולת להזיזו. כשהיה מבקר - בכאב לב עמוק - מחדלים שונים של ממשלת ישראל, היה עושה זאת לא כאופוזיציונר להכעיס, אלא כאב מסור המתייסר במחדליהם של ילדיו. לא פעם הצביע דווקא על האורות

ועל ההישגים מתוך פסיחה מודעת על הצללים. בעיקר נפגע ממחדלי מלחמת יום הכיפורים, מה עוד ששילם בכך פיזית בשירות מילואים ארוך, מסוכן ומייגע בתעלה ובאפריקה. אותו שרות מילואים שבו תקפה אותו מחלתו הממארת. כשנפל למשכב, שלושה ימים לאחר השחרור משירות המילואים, כאב עם כאביו הפיזיים גם את כאבו של צה"ל ושל עם ישראל. עיניו היו מספרות יותר מאשר לבו - כשהיה נתקל בכותרת מיאשת באחד העתונים. אולם, מתוך דימדומי כאביו ויסוריו הוא לא איבד את האופטימיות שלו לגבי יכולתו של עם ישראל וכוחו הבלתי נידלה של צה"ל.

כזה היה פיני, אוהב ילדים ומבוגרים, עירני וסקרן לגבי נשים. הוא היה מדבר טעון היטב, בעל טמפרמנט ואנרגיה מופלאה שפיעמה בו עד רגעי האחרונים. גם בעת שוכבו, מנוטרל במיטתו, היה שולף בדיחה מפולפלת, ממשיך במתן עיצות נבונות ושולח עיניים חקרניות בנשים, מחמיא להן ופורט על רגשותיהן. לא יכולת להיות אדיש בחברתו, היית חייב לקבוע את עמדתך ולצאת מיד ולהגן עליה ובחירוף נפש! כי הוא לא היה מוותר ולא מניח לך.

מתמיד בקמפינג, כשהיינו ישובים עד השעות הקטנות של הלילה, כשעינינו נעצמות מעייפות, היינו, אנו - בתיה וגורי - קמים, נוטלים את מברשת השיניים ומאותתים כי הגיעה העת לשכב לישון. פיני סנט בנו תמיד וגיחך, כי אנחנו תמיד משביתים את השמחה. עד שפעם אחת, "קשרנו קשר" נגדו והחלטנו כי הלילה לא אנו ניתן אות השינה. עיניהם של כולם מיצמצו מעייפות והשיחה אף היא כמעט שגוועה,

ופיני החל לשלוח בנו מבטים מגחכים. לפתע, כשראה כי כלו כל
הקיצין... אמר "נו, קדימה, מדוע אינכם קמים לצחצח שיניים?
אנחנו כבר מתים לישון!" וכך תוך צחוק מתגלגל קמנו ועשינו
כדבריו. כי הוא ידע לקלוע למטרה... ולעיתים רחוקות החטיאה.

גורי

ירושלים, אלול תשל"ו

לפניך שילה שלף מעט קטנים, אולי אים
וידר קטנים ממה שצרכו אבל אזי מאמירה
שדעתינו של טיפ העקבית ובכיוון החיים היפים
שהיו לכם מהגדולי, ולמקם בעצרת אולם לקק
ובכחם.
שאמנו גמיר מוכנים לעמוד כל מה שדעתי
שדעתי וכל ידיו אין עיך לער

שלך
אורה

ורח חושך דפוק כחול

ואלף

333112

ספר איש

נחמיה

שח משפחה

1678

מספר זהו חמשלתי

154199

מספר זהו חמשלתי

מספר זהו חמשלתי

מספר זהו חמשלתי

מספר זהו חמשלתי

מספר זהו חמשלתי

מספר זהו חמשלתי

מספר זהו חמשלתי

ב מעונין בידעות על צה"ל ו אל תקל עליו להשיו
על הוראות הבטחון — ותרמת לבטחונך ו

תיוג מכנס הצגה

[Handwritten signature in Hebrew]

תמונת האשה
Photographie
de l'épouse

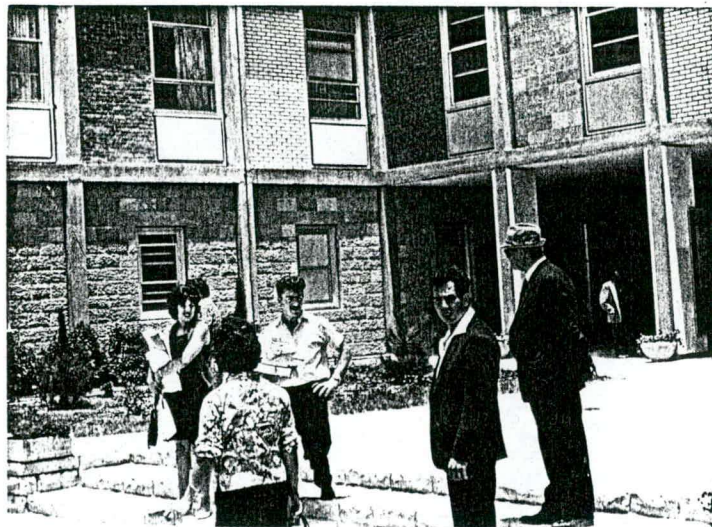
Signature de l'épouse

תימת האשה

מיונה דובין
התבונה ארסא
לא יבו ארסא

פאפא מיט זיין זון
פאפא מיט זיין זון
מיט זיין זון מיט זיין זון

בבית האמה
של אישי
בית הדסה
אין כרם

פני
כאן
ישב
סבתא אלה
סלפי

פני

חייב

מאחזת ואת כבוד

צדף רב סמל האטון